

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. ve věci

žalobců: a) J. K.
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Doležalem
sídlem nám. Republiky 679/5, 746 01 Opava
b) A. K.
zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Doležalem
sídlem nám. Republiky 679/5, 746 01 Opava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

za účasti: **ČEZ Distribuce a.s.**
sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2020 č. j. MSK 61384/2020, ve věci
omezení vlastnického práva

takto:

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 7. 7. 2020 č. j. MSK 61384/2020 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 18 729 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Tomáše Doležala, sídlem nám. Republiky 679/5, 746 01 Opava.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobci domáhali přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2020 č. j. MSK 61384/2020, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobců a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Opavy ze dne 16. 3. 2020 č. j. MMOP 28880, kterým bylo omezeno vlastnické právo žalobců jako vyvlastňovaných k části pozemku p. č. XA – ostatní plocha o celkové výměře 1389 m² v k. ú. X ve společném jmění manželů, a to v rozsahu 19,82 m² (graficky vyznačeno v geometrickém plánu č. 262-15/2019) zřízením práva odpovídajícího věcnému břemeni ve prospěch vyvlastnitelů obchodní společnosti ČEZ Distribuce a.s. (dále jen „osoba zúčastněná na řízení“) za účelem uskutečnění veřejně prospěšné stavby technické infrastruktury „*Jamnice, OP_1490 ZD, obnova DTS Stěbořice, Jamnice*“ – stavba nové jednosloupové trafostanice a odstranění stávající trafostanice a umístění vrchního vedení VN a NN v nové trase. Dále byla napadeným rozhodnutím určena náhrada za vyvlastnění.
2. V podané žalobě žalobci vymezili tyto žalobní body:
 - 1) Žalobci v odvolání namítli nesprávná skutková zjištění k otázce převahy veřejného zájmu na dosažení účelu vyvlastnění nad zachováním práv vyvlastňovaných. Žalobci namítli, že nová trafostanice, jejíž vybudování má být účelem vyvlastnění, má být umístěna hlouběji do pozemku oproti stávající trafostanici, takže nelze tvrdit, že by dávala lepší využitelnost pozemku, který je užíván jako polnost. Dále uvedli, že správní orgán neměl porovnávat změnu zatížení pozemku žalobců oproti stávajícímu stavu způsobem, kdy bral v potaz umístění stávající trafostanice, neboť stávající trafostanice a nová trafostanice jsou dvě odlišné stavby a na novou stavbu nepřechází zákonné věcné břemeno ke stávající trafostanici podle zákona č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrisační zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 79/1957 Sb.). Správní orgány obou stupňů nesprávně vymezily, jaká jsou stávající práva žalobců k relevantní části pozemku, k níž bylo napadeným rozhodnutím jejich vlastnické právo omezeno. Byly tedy zjištěny nesprávné „vstupní údaje“ ohledně stávajících práv žalobců, a proto nemohlo být výsledné posuzování jejich poměrování s veřejným zájmem zákonné. Žalovaný se s těmito odvolacími námitkami vypořádal nepřezkoumatelným způsobem, když na str. 10 napadeného rozhodnutí uvedl, že nesprávné vážení intenzity zásahu do vlastnického práva žalobci namítali již v průběhu řízení a žalovaný se ztotožňuje s tím, jak se s touto námitkou vypořádal správní orgán I. stupně. Argumentace žalobců v odvolání však byla nová, neboť reagovali na skutkové a právní zjištění z rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kde např. na str. 17 se poprvé objevila argumentace ohledně vzniku oprávnění dle zákona č. 71/1957 Sb. a na str. 8 se poprvé objevila argumentace, že vyvlastňování nebudou nijak více omezováni v dalším užívání svého pozemku, než byli doposud. Na konkrétní odvolací námitky žalobců nebylo žalovaným nijak reagováno.
 - 2) Žalobci v doplnění odvolání ze dne 30. 4. 2020 namítli, že má-li být důvodem umístění nové trafostanice to, aby odstávka odběratelů elektrické energie netrvala tak

dlouho, není odůvodněno, aby vyvlastňovatel umísťoval na pozemku žalobců stavbu trvalou. Stačilo by omezení vlastnického práva věcným břemenem na dobu určitou. Podle žalobců nezbytný rozsah vyvlastnění zahrnuje nejen prostorový aspekt, ale i časový aspekt. Napadené rozhodnutí se s touto odvolací námitkou vypořádalo na str. 10 pouze tak, že případné umístění dočasné stavby není důvodné, neboť to je předmětem řízení územního a nikoliv vyvlastňovacího. Takový závěr je podle žalobců nezákonný, neboť otázka nezbytného rozsahu vyvlastnění je podmínkou pro vyvlastnění [§ 4 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), v platném znění (dále jen „zákon o vyvlastnění“)]. Tuto podmínku musí vyvlastňovací úřad zkoumat (§ 24 odst. 1, odst. 2 zákona o vyvlastnění). Nejedná se o to, zda má být stavba dočasná či trvalá ve smyslu stavebního zákona, ale o to, zda má být omezení vlastnického práva zřízeno na dobu neurčitou či dobu určitou. Žalobci ve svém odvolání odkázali i na učebnici správního práva (str. 4 odůvodnění odvolání). Žalovaný zaujal nesprávný právní názor, že časový rozsah omezení vlastnického práva není předmětem vyvlastňovacího řízení.

3) V doplnění odvolání ze dne 30. 4. 2020 žalobci namítli, že by měl vyvlastňovací úřad zvažovat i jiné varianty umístění stavby. Žalobci již ve svých námitkách ze dne 3. 1. 2020 uvedli, že není prokázána potřeba výstavby nové trafostanice na jejich pozemku a že tuto trafostanici lze umístit na vhodnějším pozemku ve vlastnictví Obce Stěbořice a na stávající sloup elektrického vedení na tomto pozemku, který je ve vlastnictví vyvlastnítele. Žalobci tuto námitku označili za stěžejní a zdůraznili ji také při ústním jednání před prvostupňovým správním orgánem dne 8. 1. 2020. Správní orgán I. stupně reagoval závěrem, že je-li rozhodnuto o umístění stavby, nelze další alternativy umístění stavby ve vyvlastňovacím řízení zvažovat. Žalovaný v napadeném rozhodnutí doplnil tento závěr odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 29. 8. 2017 sp. zn. 8 As 187/2016, bod 29. Podle žalobců není odkaz na tento rozsudek NSS přílehlavý pro zásadně odlišné skutkové okolnosti. Žalobci zdůraznili, že rovněž v územním řízení (sp. zn. VYST/6124/2018/SkL) od samého počátku vznášeli námitky k poloze umístěné stavby. V územním řízení bylo konstatováno (rozhodnutí Magistrátu města Opavy ze dne 21. 8. 2018 č. j. MMOP 83991/2018), že v rámci tohoto řízení nelze namítat nesplnění podmínek pro vyvlastnění. Shodně argumentoval Krajský úřad Moravskoslezského kraje v rozhodnutí o odvolání ze dne 17. 9. 2018 č. j. MSK 140877/2018. S těmito závěry se ztotožnil také Krajský soud v Ostravě v rozsudku ze dne 20. 2. 2020 č. j. 22 A 11/2019-46, bod 13. Žalobci jsou tedy toho názoru, že pokud podle judikatury správních soudů není možno v územním řízení napadat podmínky splnění zákonných požadavků na vyvlastnění, logicky je lze uplatnit v řízení vyvlastňovacím a vyvlastňovací úřad je povinen se jimi zabývat, zvláště pokud byly vzneseny již v územním řízení. Žalobci poukázali na rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2017 č. j. 6 As 231/2016-40, bod 8.

4) Žalobci namítli nezákonnost spočívající v neposouzení proporcionality zásahu (omezení vlastnického práva). Pokud by žalobci nemohli ani ve vyvlastňovacím řízení namítat, že jsou jiné, vhodnější a šetrnější varianty vůči jejich vlastnickému právu, potom by nemohl vyvlastňovací orgán zkoumat, zda je zásah do vlastnického práva přiměřeným (proporcionálním) zásahem. Mohl by pak zkoumat pouze jednu alternativu, kterou si vybral žadatel. Podle žalobců je nutné na institut vyvlastnění aplikovat kritéria proporcionality např. dle nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 10. 1996

sp. zn. Pl. ÚS 15/96 nebo dle rozsudku NSS ze dne 4. 8. 2010 č. j. 4 Ao 3/2010-54, neboť přiměřenost právní regulace patří mezi základní atributy právního státu a měla by se vztahovat na jakýkoli mocenský zásah, kterým dochází k zásahu do základních práv a svobod. V rámci posuzování proporcionality zásahu je pak nutné zvažovat, zda existuje jiná varianta (alternativa) pro dosažení cíle vyvlastnění. Jinou alternativou podle názoru žalobců může být umístění trafostanice na jiné místo, než je pozemek žalobců, jak uvedli žalobci výslovně ve svých námitkách ze dne 3. 1. 2020, doplněných ve vyjádření ze dne 6. 2. 2020. Vyvlastnitel nikdy nezpochybnil, že by po technické stránce bylo vyloučeno uskutečnit žalobci navrhované umístění na sousední pozemek p. č. XB ve vlastnictví Obce Stěbořice, či na pozemek parc. č. XC. V rámci posuzování naplnění zásady proporcionality je nutno věnovat se kritériu vhodnosti, kritériu potřebnosti, kritériu minimalizace zásahu a kritériu proporcionality v užším slova smyslu. V posuzované věci správní orgány z tohoto testu proporcionality realizovaly maximálně první bod, tj. posuzovaly kritérium vhodnosti a dospěly k závěru, že omezení vlastnického práva žalobců umožňuje dosáhnout účelu, kterým je obnova trafostanice. Dalšími kritérii se však nezabývaly.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobním tvrzením uvedl:

ad 1) Žalobci uváděné okolnosti nesprávného vymezení stávajících práv žalobců není relevantní. Ve věci je nezbytné posuzovat finální stav, ke kterému omezení vlastnického práva směřuje. Nelze izolovaně poměřovat pouze zásah do vlastnického práva k pozemku, kde se ještě žádná stavba nenachází, ale je nutno vzít v potaz skutečnost, že následně dojde k odstranění stávající trafostanice. Při provedení takového posouzení lze dospět ke stejnému závěru, který konstatoval vyvlastňovací úřad, že žalobci nebudou více omezeni v dalším užívání svého pozemku, než byli doposud. Omezením vlastnického práva nebude dále vyloučeno zemědělské využití pozemku, byť třeba v pozměněném rozsahu. Skutečnost, že plánovanou stavbou trafostanice nepředchází zákonné věcné břemeno podle zákona č. 79/1957 Sb., je irrelevantní.

ad 2) Nezbytný rozsah vyvlastnění ve smyslu ust. § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění nezahrnuje žalobci tvrzený časový aspekt. Žalovaný odkázal na důvodovou zprávu k ust. § 4 zákona o vyvlastnění, podle níž označené zákonné ustanovení zakotvuje obligatorní podmínku proporcionality (přiměřenosti) vyvlastnění, přičemž s ohledem na uvedené je třeba rozlišovat kvalitativní a kvantitativní složku a současně platí, že v každém jednotlivém případě musí být zohledněny obě tyto složky současně. Z pohledu kvantitativního se princip proporcionality odráží v intenzitě zásahu do vlastnického práva, tj. že k dosažení účelu vyvlastnění je třeba použít vždy co nejmírnější formu zásahu do vlastnického práva. Druhým aspektem proporcionality je hledisko kvantitativní, podle něhož se posuzuje, zda má být omezeno či odňato vlastnické právo k celému pozemku či stavbě nebo zda k naplnění účelu vyvlastnění postačí omezení či odnětí vlastnického práva pouze k části pozemku. Je tedy zřejmé, že posuzování časového aspektu omezení vlastnického práva není předmětem vyvlastňovacího řízení.

ad 3) Žalovaný se neztotožňuje s tvrzením žalobců, že měl zkoumat také to, zda existují alternativní varianty umístění. Žalobci na základě rozsudku Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 22 A 11/2019 dospěli k nesprávnému závěru, že posuzování alternativního umístění stavby je jednou z podmínek § 3 až § 5 zákona o vyvlastnění. Zákon však takovou podmínku nestanoví. Pokud by měl zákonodárce v úmyslu zařadit mezi uvedené

předpoklady pro vyvlastnění také podmínku posouzení alternativního umístění stavby, nemohla by tato podmínka existovat vedle ust. § 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění, když provedení vyvlastnění v souladu s cíli a úkony územního plánování prokazuje zpravidla některé z územních rozhodnutí nebo regulační plán. Byť je rozhodnutí o umístění stavby samostatným rozhodnutím, je bezesporu právním podkladem pro následné rozhodnutí o omezení vlastnického práva.

ad 4) K námitce neposuzování principu proporcionality žalovaný uvedl, že ani ústavně zakotvená práva a svobody nejsou neomezená. Poukázal na článek 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), podle které vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu. Taková omezení ústavně zakotvených základních práv a svobod jsou absolutní, to jak působí vůči každému, který splňuje stanovené podmínky. K omezení základních práv a svobod může dojít v případě jejich kolize a pak je nutné stanovit podmínky, za jejichž splnění má prioritu jedno základní právo či svoboda a za splnění kterých jiné. Mezi tyto podmínky patří také vzájemné poměrování v kolizi stojících základních práv a svobod, ke kterému se používá právě test proporcionality a test racionality. V tomto případě však omezení ústavně zakotveného vlastnického práva při splnění výše uvedených podmínek předpokládá již samotná Listina. Je tedy zřejmé, že v dané věci ke kolizi dvou základních práv, která by měla být předmětem poměrování, nedojde, a tudíž tak není namístě, aby jak správní orgán I. stupně, tak žalovaný, poměrování prostřednictvím testu proporcionality vyhodnocovali.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přičemž byl vázán skutkovým a právním stavem ke dni vydání napadeného rozhodnutí a obsahem žalobních tvrzení (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen „s. ř. s.“).
5. Z obsahu správních spisů krajský soud zjistil, že dne 26. 7. 2019 podala osoba zúčastněná na řízení v zastoupení společností Inkos Ostrava a.s. žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení k pozemku parc. č. XA o celkové výměře 1 389 m² ve vlastnictví žalobců v rozsahu vyvlastnění 19,82 m² (výměra věcného břemene), a to na základě územního rozhodnutí ze dne 21. 8. 2018 č. j. MMOP 83991/2018, Oznámení o zahájení vyvlastňovacího řízení zaslal vyvlastňovací úřad účastníkům řízení dne 7. 8. 2019. Usnesením ze dne 30. 9. 2019 byl ustanoven znalec k vyhotovení znaleckého posudku. Znalecký posudek byl vyhotoven dne 5. 11. 2019 Ing. J. Š., znalcem v oboru ekonomiky, ceny a odhady nemovitostí. Vyvlastňovací úřad nařídil na den 8. 1. 2020 ústní jednání. Dne 3. 1. 2020 podali žalobci písemné námítky proti vyvlastnění, na které odkázali také ve svém vyjádření do protokolu z ústního jednání ze dne 8. 1. 2020. Ze sdělení zmocněnce stavebníka společnosti Inkos Ostrava, a.s. ze dne 22. 1. 2020 vyplývá, že byla projednána varianta umístění stavby na pozemku parc. č. XB, s níž však Rada Obce Stěbořice nesouhlasila. Vyrozuměním ze dne 27. 1. 2020 byli účastníci řízení vyrozuměni o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“). Žalobci se vyjádřili písemně dne 6. 2. 2020 podáním, v němž setrvali na svých dosavadních námitkách. Rozhodnutím ze dne 16. 3. 2020 č. j. VIST/14190/2019-TěV vyvlastňovací úřad rozhodl o vyvlastnění zřízením věcného břemena na pozemku žalobců. Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání obsahově

obdobné jako následně podaná správní žaloba. O odvolání bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalovaného.

6. Součástí správního spisu je žádost žalobců ze dne 17. 5. 2018 adresovaná Obci Stěbořice, v níž žalobci požadují, aby nová jednosloupová trafostanice byla umístěna v místě stávajícího sloupu elektrického vedení na pozemku Obce Stěbořice parc. č. XC anebo pokud by to nebylo možné na pozemku parc. č. XB ve vlastnictví Obce Stěbořice v blízkosti pozemku parc. č. XC, čímž by nedošlo k žádnému výraznému omezení či znehodnocení obecního majetku a bylo by naplněno poslání obce jako veřejnoprávní korporace přispět ve veřejném zájmu k dodávce elektřiny místním spotřebitelům. Dále je součástí spisu písemnost Obce Stěbořice ze dne 9. 7. 2018 označená odpověď na žádost manželů J. a A. K., dále sdělení Magistrátu města Opavy ze dne 7. 9. 2018, že na pozemku parc. č. XC v k. ú. X je stávající polní cesta, která má charakter veřejně přístupné účelové komunikace, je vedena jako druh pozemku – ostatní plocha, způsob využití – ostatní komunikace a je ve vlastnictví Obce Stěbořice.
7. V prvním žalobním bodě žalobci namítli, že nebyla řádně vypořádána jejich odvolací námitka, kterou brojili proti způsobu vyhodnocení dopadu umístění trafostanice na jejich pozemek. Obsahem správních spisů má krajský soud za prokázané, že správní orgán I. stupně se s porovnáním veřejného zájmu na vybudování dotčené stavby a vlastnického práva žalobců jako jednotlivců zabýval na str. 8 prvostupňového rozhodnutí, kde dospěl k závěru, že žalobci nebudou nijak více omezováni v dalším užívání svého pozemku, než byli doposud. Žalobci v podaném odvolání brojili proti tomuto závěru zcela konkrétními námitkami ohledně umístění nové trafostanice způsobem, který představuje hlubším zásah do jejich pozemku, a namítli, že tím klesá jeho využitelnost. Rovněž namítli, že je nesprávné vážit míru intenzity zásahu do vlastnického práva vybudováním nové trafostanice porovnáním se stávajícím stavem, když současná trafostanice byla na pozemku žalobců umístěna v době nesvobody v 60. letech 20. století bez souhlasu tehdejších vlastníků pozemku a bez náhrady, což sám správní orgán I. stupně připustil na str. 17 prvostupňového rozhodnutí. Žalobci tedy uvedli zcela konkrétní důvody, jimiž rozporovali způsob vyhodnocení dopadu umístění nové trafostanice na jejich vlastnické právo. Žalovaný se s touto námitkou vypořádal na str. 10 napadeného rozhodnutí zcela obecným způsobem, kdy citoval část odůvodnění prvostupňového rozhodnutí a k tomu pouze doplnil, že se ztotožňuje se způsobem vypořádání této otázky prvostupňovým správním orgánem a dodal, že totožnou námitku vyhodnotil jako nedůvodnou. Krajský soud má obsahem správního spisu a odůvodněním napadeného rozhodnutí za prokázané, že žalovaný se s konkrétně formulovanou odvolací námitkou žalobců, která byla náležitě odůvodněna, v podstatě nijak nevypořádal, neboť citaci příslušné pasáže prvostupňového rozhodnutí, proti jejímuž obsahu žalobci brojili, nelze považovat za řádné vypořádání, naopak nelze dospět k jinému závěru, než že tato odvolací námitka zůstala nevypořádaná. Tím se však žalovaný dopustil porušení ust. § 89 odst. 2 správního řádu, čímž zatížil rozhodnutí zásadní procesní vadou. K argumentaci uvedené žalovaným ve vyjádření k žalobě krajský soud nemohl přihlídnout, neboť tato není součástí napadeného rozhodnutí. První žalobní bod proto krajský soud shledal důvodným.
8. V druhém žalobním bodě žalobci namítli, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s odvolací námitkou, že by ke splnění účelu vyvlastnění postačovalo umístění stavby na dobu určitou. Žalovaný na tuto odvolací námitku reagoval na str. 10 napadeného rozhodnutí tak, že taková námitka není důvodná, neboť jde o záležitost, jež je předmětem územního řízení a

nikoliv řízení vyvlastňovacího. Lze přisvědčit žalobcům, že vypořádání této odvolací námítky žalovaným je velmi kusé a v podstatě obecné, ale přes tyto nedostatky dospěl krajský soud k závěru, že z povahy věci obstojí, neboť za situace, kdy podkladové rozhodnutí, jímž je územní rozhodnutí vydané Magistrátem města Opavy dne 21. 8. 2018 č. j. MMOP 83991/2018, rozhodlo o umístění stavby trafostanice, přičemž z výroku ani odůvodnění tohoto rozhodnutí nelze dovodit, že se jedná o stavbu dočasnou, lze bez dalšího učinit závěr, že jde o stavbu trvalou. Pak je ovšem bezpředmětné, aby se vyvlastňovací úřad zabýval časovým hlediskem omezení vlastnického práva. Tento závěr lze také podpořit samotným charakterem stavby, jímž je distribuční trafostanice sloužící k distribuci elektrické energie, což samo o sobě nasvědčuje závěru, že stavbu nelze vnímat jako stavbu dočasného charakteru. Toto žalobní tvrzení proto krajský soud důvodným neshledal.

9. V třetím žalobním bodě žalobci namítli, že ve vyvlastňovacím řízení měly být zváženy i jiné varianty umístění stavby, přičemž poukázali na svůj návrh vznesený jak v průběhu vyvlastňovacího řízení, tak již dříve v řízení územním. Obsahem správních spisů má krajský soud za prokázané, že žalobci již od roku 2018 alternativy umístění trafostanice prosazovali v územním řízení a tytéž návrhy přednesli také v řízení vyvlastňovacím. Správní orgán I. stupně se s touto námitkou vypořádal na str. 18 prvostupňového rozhodnutí tak, že ve vyvlastňovacím řízení není možno zvažovat jiné varianty stavby. Shodně se vyjádřil žalovaný na str. 10 napadeného rozhodnutí, kde tento závěr prvostupňového správního orgánu aproboval a doplnil odkazem na rozsudek NSS sp. zn. 8 As 187/2016.
10. Krajský soud při posouzení důvodnosti tohoto žalobního tvrzení vycházel ze závěrů rozsudku NSS ze dne 8. 10. 2020 č. j. 6 A 171/2020-60, publikovaného ve Sb. NSS pod č. 4118/2021. V tomto rozsudku NSS dospěl k závěru, že pravomocné územní rozhodnutí je předpokladem pro zahájení vyvlastňovacího řízení, nejedná se však o předpoklad jediný. Územní rozhodnutí představuje podmínku nutnou, nikoliv však postačující pro prokázání splnění podmínky veřejného zájmu jako nezbytného předpokladu vyvlastnění. NSS dále přiblížil charakter územního rozhodnutí, když uvedl, že předmětem územního řízení je pouze záměr v podobě, jak jej určil žadatel; není zde prostor pro posouzení případných alternativ či variantních řešení, která žadatel nenavrl. Územní rozhodnutí tak stanoví, že umístění posuzované stavby ve schválené podobě je možné, nevylučuje však, že by bylo možno je povolit i v podobě jiné, třeba i z různých hledisek vhodnější. Dále NSS v tomto rozsudku vyslovil, že: *„Ani existence pravomocného územního rozhodnutí tedy nezabavuje vyvlastňovací úřad povinnosti posoudit, zda je možno účelu vyvlastnění dosáhnout jiným způsobem, bez dopadu do práv vyvlastňovaného a dalších osob, nebo s dopady menšími. Rozhodnutí o vyvlastnění tedy vyžaduje mnohem komplexnější posouzení, než pouhé konstatování existence územního rozhodnutí a z něj dovozený veřejný zájem. Vyvlastnění představuje kvalitativně výjimečný zásah do právní sféry osoby, která je na svém vlastnickém právu omezena či dokonce zbavena proti své vůli mocenským zásahem orgánu státu. Správní orgán jako nositel veřejné moci jednostranně vnucuje svou vůli vyvlastňovanému, jehož vůle je zde nerozhodná (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004 č. j. 4 As 47/2003-125, č. 448/2005 Sb. NSS).“*
11. NSS v uvedeném rozsudku dále přiblížil, že: *„Při posouzení existence alternativních způsobů dosažení účelu vyvlastnění je nutno vedle proveditelnosti záměru (včetně jeho souladu s příslušnými předpisy a územně plánovací dokumentací) a míry dotčení veřejných zájmů zvážit*

Shodu s prvopisem potvrzuje P. S.

také rozsah újmy na právech všech dotčených osob, včetně skutečnosti, o jaké osoby se jedná. Obecně je nepochybně žádoucí zvolit variantu, která zasáhne do práv co nejmenšího počtu osob, resp. v co nejmenším rozsahu. V případě, že mezi dotčenými osobami je i ten, kdo má na dosažení účelu vyvlastnění zájem (včetně např. státu nebo územního samosprávného celku), zpravidla nebude prokázán veřejný zájem na řešení zatěžujícím více nebo zcela jiné osoby.“

12. NSS dále poukázal na ust. § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění, podle kterého je jednou z podmínek vyvlastnění i jeho nezbytnost, jakožto projev subsidiární povahy vyvlastnění a v této souvislosti uvedl, že pokud lze zamýšlený stavební záměr realizovat jiným způsobem, bez omezení či zbavení vlastnického práva, správní orgány jsou povinny upřednostnit toto řešení a nezasahovat do vlastnického práva tam, kde to není bezpodmínečně nutné.
13. S uvedenými závěry NSS se krajský soud plně ztotožňuje a má za to, že zcela dopadají také na nyní souzenou věc. Krajský soud neshledal žádné skutkové ani právní důvody, pro které by se měl od této judikatury NSS v nyní posuzované věci odchýlit a v jejích intencích uzavírá, že závěr správních orgánů obou stupňů, že vyvlastňovací orgány nejsou oprávněny posuzovat jiné varianty, jež by byly pro dotčené vlastníky šetrnější, je mylný.
14. Žalovaný nemůže úspěšně argumentovat ani ust. 3 odst. 2 energetického zákona, jež má povahu speciální právní normy k § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění, neboť ani to neznamená, že by ve vyvlastňovacím řízení nebylo třeba vážit převahu tohoto veřejného zájmu na dosažení požadovaného účelu nad zachováním práv vyvlastňovaného, jak plyne z § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2017 sp. zn. 8 As 187/2016).
15. Krajský soud považuje za vhodné zmínit také rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2017 sp. zn. 6 As 231/2016, v němž se NSS zabýval rozsahem posouzení podmínek vyvlastnění stavebním úřadem v rámci územního řízení a následně vyvlastňovacím orgánem (blíže body 32 a 33 označeného rozsudku). NSS zde s odkazem na dřívější judikaturu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2007 č. j. 7 As 67/2005-43) uvedl, že stavební úřad v řízení o vydání územního rozhodnutí musí předběžně posoudit, zda jsou dány zákonem předepsané předpoklady pro zřízení věcného břemene ve prospěch držitele telekomunikační licence. O tom si musí učinit úsudek jako o předběžné otázce, přičemž v územním řízení má vlastník pozemku možnost hájit svá práva např. i tvrzením, že nejsou dány podmínky pro zřízení věcného břemene pro absenci veřejného zájmu. Předběžným posouzením zákonných předpokladů pro zřízení věcného břemene je však nutno rozumět zejména posouzení otázky existence vyvlastňovacího titulu. V územním řízení je podmínka veřejného zájmu naplněna, sleduje-li účel vyvlastnění v obecné rovině naplnění veřejného zájmu chráněného zvláštním právním předpisem. Otázka prokázání veřejného zájmu na realizaci konkrétní stavby a poměrování tohoto zájmu se soukromým zájmem dotčeného vlastníka, není předmětem posuzování v řízení o žádosti o vydání územního rozhodnutí. Tato otázka naopak bude stěžejní v řízení o vyvlastnění, stejně jako otázka posouzení naplnění rozsahu, který je nezbytný pro dosažení účelu vyvlastnění.
16. Na základě těchto judikатурních závěrů krajský soud dospěl k závěru, že správní orgány obou stupňů pochybily, když se nezabývaly variantním řešením navrhovaným žalobci, zvláště pak, když se jedná o pozemky ve vlastnictví obce (blíže závěry rozsudku NSS sp. zn. 6 As 171/2020, odstavec 11 tohoto rozsudku). V dalším řízení bude proto nezbytné, aby se správní orgány variantními řešeními navrženými žalobci zabývaly a náležitě je

vyhodnotily z pohledu ust. § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Také tento žalobní bod proto krajský soud shledal důvodným.

17. Čtvrtý žalobní bod namítající nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívající v neposouzení proporcionality omezení vlastnického práva má úzkou návaznost na předchozí žalobní bod, a jej má krajský soud za vypořádaný argumentací k žalobnímu bodu 3), na kterou v plném rozsahu odkazuje.
16. Na základě výše uvedeného krajský soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.). Současně soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž je žalovaný vázán právním názorem vysloveným soudem v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
17. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšným žalobcům vzniklo právo na náhradu nákladů řízení, které sestávají ze zaplacených soudních poplatků v celkové výši 6 000 Kč a dále v nákladech spojených s právním zastoupením, a to za 2 úkony právní služby po 4 960 Kč (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby) a paušální náhradu hotových výdajů za každý tento úkon ve výši 300 Kč. Soud při rozhodování o nákladech právního zastoupení vycházel z ust. § 7 odst. 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 12 odst. 4, § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Náhrada právního zastoupení tak činí 10 520 Kč a byla v souladu s ust. § 57 odst. 2 s. ř. s. zvýšena o částku odpovídající DPH, kterou je zástupce žalobců povinen odvést podle zvláštního právního předpisu, tj. na částku 12 729 Kč. Celkové náklady žalobců jsou vyčísleny částkou 18 729 Kč.
18. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, stanovil soud žalovanému k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (ust. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159 a § 168 o. s. ř.). Podle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. za použití ust. § 64 s. ř. s. zavázal soud žalovaného zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval.
19. Výrok o náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 5 s. ř. s., podle kterého osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil nebo na návrh z důvodů zvláštního zřetele hodných. V posuzované věci podle obsahu soudního spisu takové skutečnosti nenastaly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 19. května 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje P. S.

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobců: **a) J. K.**
 zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Doležalem
 sídlem nám. Republiky 679/5, 746 01 Opava
 b) A. K.
 zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Doležalem
 sídlem nám. Republiky 679/5, 746 01 Opava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
 sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

za účasti: **ČEZ Distribuce a.s.**
 sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2020 č. j. MSK 61384/2020, ve věci
omezení vlastnického práva

takto:

Výrok rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2022 č. j. 22 A 73/2020-67 se
doplňuje takto:

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V projednávané věci krajský soud rozhodl rozsudkem ze dne 19. 5. 2022 č. j. 22 A 73/2020-67, avšak v písemném vyhotovení rozsudku došlo ke zřejmé nesprávnosti, kdy nebyl uveden výrok III. rozsudku, jímž soud rozhodl o náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení, přitom však v odůvodnění rozsudku (odst. 19) je chybějící výrok náležitě odůvodněn. Osoba zúčastněná na řízení byla rovněž správně uvedena v záhlaví rozsudku. Tuto zřejmou nesprávnost opravil soud doplňujícím výrokem III. rozsudku.
2. Podle ust. § 54 odst. 4 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění, opraví předseda senátu v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní i počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti.

3. V souladu s citovaným ustanovením soud opravil výše označenou zjevnou nesprávnost tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto opravného usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky.

Ostrava 5. září 2022

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu